

Жалқ сўзи

1991 йил 1 январдан чиқа бошлаган • WWW.XS.UZ • E-mail: Info@xs.uz • 2018 йил 27 июль, № 154 (7112)

Жума

Сайтимидаги Утиш учун QR-кодни телефонингиз орқали сканер қилинг.

Ўзбекистон — келажаги буюк давлат

ИСТИҚБОЛЛИ ИНВЕСТИЦИЯ ЛОЙИХАЛАРИ ИЖРОСИ МУҲОКАМА ҚИЛИНДИ

Ўзбекистон Республикаси Президенти Шавкат Мирзиёев раислигида 26 июль кун хорижий инвестициялар иштирокидаги лойиҳаларни амалга ошириш, бу борадаги камчиликларни бартараф этиш, сармояларни ўзлаштиришни жадаллаштириш масалаларига бағишланган видеоселектор йиғилиши ўтказилди.

Унда Бош вазир ва унинг ўринбосарлари, вазирлик ва идоралар, компания ва уюмлар раҳбарлари, Қорақалпоғистон Республикаси Жўқорги Кенгеси Раиси, вилоятлар ва Тошкент шаҳар ҳокимлари, Ўзбекистоннинг хориждаги дипломатик ваколатхоналари раҳбарлари иштирок этди.

Таъкидланганидек, жорий йил инвестиция ва инфратузилма лойиҳалари дастурлари доирасида барча манбалар ҳисобидан 2 минг 612 лойиҳа амалга оширилиб, 6 миллиард 850 миллион доллардан зиёд маблағ ўзлаштириш белгиланган. Шундан 4,9 миллиард доллар хорижий инвестициялар бўлиб, унинг 2,3 миллиард долларини халқаро молия институтлари кредитлари ва 2,6 миллиард долларини тўғридан-тўғри инвестициялар ташкил этади.

Йиғилишда ушбу маблағларни ўзлаштириш ва лойиҳаларни амалга ошириш ҳолати сустиги танқид қилинди. Масалан, жорий йилда халқаро ташкилотлар ва хорижий давлатлар иштирокидаги 82 лойиҳа доирасида 2 миллиард 283 миллион доллар ўзлаштириш белгиланган. Лекин биринчи ярим йилда бу маблағнинг атиги 26 фоизи ўзлаштирилган, холос.

Бунинг асосий сабабларидан бири маблағларнинг 70 фоизгача бўлган қисмини ўзлаштиришни йил охирига белгилаш амалиётидир. Хорижий инвесторлар бундай ҳолатлар бўйича асосли этишлар билдирмоқда. Пухта ишланган ва ҳужжатлари тайёр лойиҳалар учун эмас, балки “олдин маблағ олайлик, кейин бир гап бўлар” қабилида иш тутиш ҳам шундай салбий ҳолатларга сабаб бўлмоқда. Таъкидлаш керакки, маблағларни ўзлаштириш қанчалик суст бўлса, келажақдаги лойиҳалар ижроси учун инвестиция жалб қилиш ҳам шунчалик мушкул бўлади.

Шуни инобатга олган ҳолда, Вазирлар Маҳкамасининг тегишли комплекслари раҳбарлари инвестицияларни ўзлаштириш ҳолатини чуқур ўрганиб, муаммоларни, жумладан, лойиҳа ҳужжатларини ишлаб чиқиш, тендер ўтказиш, лойиҳа ва шартномаларни экспертиза қилишдаги бюрократик тўсиқларни бартараф этиш чораларини кўриши керак. Шавкат Мирзиёев Бош вазир ва унинг ўринбосарлари халқаро ва хорижий молия ташкилотлари маблағларнинг асосий қисmini август — октябрь ойларида ўзлаштириш ва йил якунида прогноз кўрсаткичларини тўлиқ баҳариш бўйича янги тармоқ жадвалларини тасдиқлаш вазифасини топшириди.

Инвестиция лойиҳалари ижроси билан боғлиқ жараёнлар мураккаблаштириб юборилгани, ортқича бюрократик тўсиқлар пайдо бўлиб, масъул идоралар фаолияти лозим даражада тартибга солинмагани каби муаммоларни бартараф этиш, инвестиция лойиҳалари самарадорлигини ошириш ва маблағларни ўз

вақтида ўзлаштиришни таъминлаш зарур. Шу мақсадда яқинда халқаро ва хорижий молия ташкилотлари маблағларини жалб этиш ва назоратини юритиш, лойиҳа ҳужжатларини тайёрлаш ва экспертизадан ўтказиш бўйича Президент қарори қабул қилинди. Эндиликда халқаро ва хорижий молия ташкилотлари маблағлари иштирокидаги лойиҳалар мутлақо янги тизим асосида амалга оширилади. Яъни халқаро молия институтлари билан ҳамкорлик стратегиясини ишлаб чиқиш тартиби белгиланди, экспертиза учун 60 эмас, 14 кун талаб этилади, тендер ҳужжатлари ва тендер асосида тузилган шартномалар эса умуман экспертизадан ўтмайди, қворум ва талабгорлар сони бўйича талаблар бекор қилинди.

Давлатимиз раҳбари халқаро молия ташкилотлари иштирокидаги инвестиция лойиҳаларини сифатли амалга ошириш учун “Лойиҳаларни амалга ошириш гуруҳлари” фаолиятини самарали ташкил қилиш мўҳим эканини таъкидлади. Гуруҳлар фаолияти самарали ташкил этилмаган, айрим вазирлик ва идоралар тизимида бир неча лойиҳа гуруҳлари мавжуд. Бу гуруҳлар донор ташкилотлар билан ҳамкорликда ишламайди, аксарият ходимларнинг малакаси паст. Оқибатда кўпбад инициация лойиҳалари 5-6 йиллаб ишга туширилмасдан, муаммоли масалага айлиб қолмоқда.

Шу боис жорий йил 21 июнь кун қабул қилинган Президент қарорига биноан халқаро ва хорижий молия ташкилотлари иштирокидаги лойиҳаларни мувофиқлаштириш ва назорат қилиш ваколати тўлиқ Инвестициялар бўйича давлат қўмитаси зиммасига юкланди. Йиғилишда қўмита раҳбарига “Лойиҳаларни амалга ошириш гуруҳлари” таркибини қайта кўриб чиқиш, уларни лойиҳалар кесимида эмас, тармоқлар йўналишида иختисослаштириш асосида қайтадан ташкил қилиш, махсус ўқув курслари ташкил этган ҳолда раҳбар ва мутахассислар малакасини ошириш, халқаро ва хорижий молия ташкилотлари иштирокидаги барча лойиҳаларнинг техник-иқтисодий асослари, тендер ҳужжатлари, импорт шартномаларини янги тартиб бўйича жадал экспертиза қилиш ёки рўйхатла олиш топширилди.

Йиғилишда тармоқ ва худудлардаги лойиҳалар мониторинги уларнинг ижроси қониқарсиз эканини кўрсатиши таъкидланди. Шу сабабли ўтган ҳафта инвестиция ва инфратузилма лойиҳаларини амалга оширишни жадаллаштириш бўйича Президент қарори қабул қилиниб, унда 2018-2019 йилларда умумий қиймати 30 миллиард долларлик, жумладан, 26 миллиард долларлик тўғридан-тўғри инвестициялар иштирокидаги 580 лойиҳани амалга ошириш белгиланди. Бу лойиҳаларнинг 148 таси хўжалик бирлашмалари ва 432 таси худудий қорхоналар томонидан амалга оширилади.

Шундан жорий йилда 456 та лойиҳа доирасида 2,6 миллиард долларлик тўғридан-тўғри инвестицияларни ўзлаштириш талаб этилади.

Шу муносабат билан Бош вазир ўринбосарларига 2018-2019 йилларда хўжалик бирлашмалари 3,9 миллиард долларлик ва худудий қорхоналар 3 миллиард долларлик тўғридан-тўғри инвестицияларни тўлиқ ўзлаштиришни назарда тутган ҳолда, мазкур лойиҳаларни ўз муддатида ва сифатли амалга ошириш бўйича тармоқ жадвалларини ишлаб чиқиш топширилди. Айни пайтда хўжалик бирлашмалари, Қорақалпоғистон Республикаси Жўқорги Кенгеси, вилоятлар ва Тошкент шаҳар ҳокимликлари раҳбарлари 69 тармоқ ва 189 худудий истиқболли инвестиция лойиҳаси бўйича инвесторлар топиш, техник-иқтисодий асосларини ишлаб чиқиш ва лойиҳа ижросини жадаллаштиришга қаратилган “Йўл хариталари”ни ишлаб чиқиши керак. Вазирлик ва идоралар, хўжалик бирлашмалари ва маҳаллий ҳокимликлар инвестиция лойиҳаларини амалга оширишда тўғридан-тўғри инвестицияларни жалб қилишга эътиборини кўчатириши зарур.

Йиғилишда инвестиция лойиҳалари бўйича ҳужжатлар ишлаб чиқиш ва келишиш жараёнларини тезлаштириш мақсадида Президент қарори билан қатор қулайлик ва енгиликлар яратилгани таъкидланди. Жумладан, дастлабки техник-иқтисодий асослар ёки ҳисоб-китобларни мажбурий ишлаб чиқиш бўйича талаблар, шунингдек, қурилишларнинг манзили рўйхатини Лойиҳа бошқаруви миллий агентлиги билан келишиш бекор қилинди. Халқаро ва хорижий молия ташкилотлари иштирок этаётган, тўғридан-тўғри хорижий инвестициялар улуши 70 фоиздан юқори бўлган, махсулотни тақсимлаш битимларига мувофиқ амалга ошириладиган лойиҳалар ҳам мазкур агентлик экспертизасидан ўтказилмайди. Тендер шартномалари якунида тузилган импорт шартномалари Лойиҳа бошқаруви миллий агентлигида фақат тендер ҳужжатларига ва миллий қонунчиликка мослиги, матннинг тўғри таржима қилингани бўйича экспертизадан ўтказилади. Шунингдек, мазкур қарорга биноан умумий қиймати 27 миллиард доллар бўлган 37 йирлик муҳим инвестиция лойиҳаси бўйича қурилиш-монтаж ишларини лойиҳа-смета ҳужжатларини ишлаб чиқиш билан бир вақтда амалга оширишга, бир босқичли лойиҳалаштириш ва молиялаштиришни тезлаштиришга рухсат берилди. Тегишли вазирлик ва идоралар раҳбарлари ана шу 37 лойиҳани ҳар бири бўйича махсус ишчи гуруҳи тузиб, бажарилаётган ишларни жадаллаштириш, объектларни сифатли ва муддатида қуриш, харид нархлари асосида ошириб юборилмаслигини таъминлаш, пудратчи ва етказиб бериувчиларни аниқлаш бўйича зарур чоралар кўриши лозим.

Йиғилишда йилнинг ярмидан кўпи ўтган бўлса-да, ханузгача барча молиялаштириш манбалари ҳисобидан 2019 йилда амалга ошириладиган лойиҳалар рўйхати тайёр эмаслиги танқид қилинди. Ваҳолонки, жорий йил 1 апрелгача — тармоқлар ва худудларни узок муддатга мўлжалланган ривожлантириш концепциялари, 15 июлгача — Лойиҳалар портфели, 10 октябргача — Давлат ривожланиш дастури лойиҳасини ишлаб чиқиш белгиланган, ҳозирги кунда эса келаси йил объектларнинг лойиҳа ҳужжатларини тайёрлаш ишлари бошланган бўлиши керак эди.

Бу ҳолатни ўнглаш учун Инвестициялар бўйича давлат қўмитаси тегишли вазирликлар, идоралар, хўжалик бирлашмалари ва ҳокимликлар билан бирга барча манбалар ҳисобидан молиялаштириладиган лойиҳалар бўйича тақлифлар асосида Инвестиция дастури лойиҳасини шакллантириши зарур.

Маълумки, маҳаллий ҳокимликлар раҳбарларининг хизмат сафарини билан хорижга чиқиш, ўз худудига тўғридан-тўғри хорижий инвестициялар жалб қилиш юзасидан чет эллик ҳамкорлар билан музоқара ўтказиши учун кенг шaroит яратилди. Таъкидлаш керакки, бундай амалиёт илгари бўлмаган. Ҳокимлар, уларнинг ўринбосарлари, худудий қорхона ва ташкилотлар раҳбарлари хоҳлаган давлатга бориб, ҳамкорлар билан бемалол мулоқотга киришапти. Хусусан, жорий йилнинг ўтган даврида ҳокимликларнинг 33 делегацияси хорижий хизмат сафарига борди. Натижада умумий қиймати 5 миллиард 290 миллион доллар бўлган 195 лойиҳа бўйича келишувларга эришилди. Ҳозирги кунда 1 миллиард 500 миллион долларлик 75 лойиҳанинг ижроси бошланган.

Лекин ҳокимлик вакилларининг хизмат сафарлари, асосан, Хитой, Россия, Туркия, Жанубий Корея ва айрим МДҲ мамлакатлари билан қилгани беҳад қўлмоқда. АҚШ, Япония ва Европа давлатларидаги дипломатик ваколатхоналаримиз раҳбарлари юртимиздаги ўзларига бириктирилган худудларга инвестиция жалб қилишда фаоллик кўрсатмапти.

Ўз навбатида, ҳокимликлар энчи-хоналар билан ҳамкорликни йўлга қўймаган. Бу эса хорижий хизмат сафарларида эришилган келишувларнинг кўпчилиги фақат қорғозда қолиб кетишига сабаб бўляпти. Масалан, Фаргона вилояти ҳокимлиги делегацияси 1 — 4 февраль кунлари Латвияга хизмат сафари давомида 6 та меморандум имзоланган, лекин бу гунгача уларнинг бириртаси бўйича аниқ натижага эришилмаган.

Яна бир эътибор қаратиш зарур бўлган жиҳат шунки, ҳокимликлар эришган келишувлар, асосан хом ашёни бирламчи қайта ишлаш, тўқимачилик ва қурилиш материаллари ишлаб чиқариш, хизмат кўрсатиш соҳаларига йўналтирилган. Юқори технологияли ишлаб чиқариш куватларини ташкил этиш билан боғ

лиқ лойиҳалар деярли мавжуд эмас.

Бу борадаги ишларни танқидий ўрганган Ишчи гуруҳ ҳокимликлар делегацияларини чет элга юбориш олдидан тайёргарлик ишлари талаб даражасида ташкил этилмаётгани, аксарият ҳолатларда делегация аъзоларининг аниқ иш режаси мавжуд эмаслиги, тегишли вилоятнинг иқтисодий салоҳияти ва амалга ошириш мумкин бўлган лойиҳалар тўғрисида зарур ва етарли маълумот берадиган материаллар, ролик ва буклетлар тайёрланмаганини аниқлади. Ҳокимликлар билан бирга барча манбалар ҳисобидан молиялаштириладиган лойиҳалар бўйича тақлифлар асосида Инвестиция дастури лойиҳасини шакллантириши зарур.

Ҳизмат сафари давомида шартномаларнинг куруқ сони орқасидан қувиш ҳолатлари қузатилаётгани ҳам танқид қилинди. Имзоланган меморандум, келишув битимлари, инвестиция ва экспорт шартномалари аниқ натижадорликка қаратилмасдан, мавҳум — маданий-гуманитар характерга эга бўлиб қолмоқда.

Айрим раҳбарларнинг ишга масъулиясиз ёндашиши туфайли лойиҳаларни амалга ошириш юзасидан “Йўл хариталари” ва тармоқ жадваллари ишлаб чиқилмаган, ижро бўйича катъий мониторинг тизими йўқ. Лойиҳалар фақат ташаббускорлар — хусусий тадбиркорларнинг сайё-ҳаракатлари натижасида қийинчилик билан, маҳаллий ҳокимликларнинг зарур ёрдамисиз амалга оширилмоқда.

Ишчи гуруҳ барча худудда мазкур масалаларни ўрганиб чиқиш бўйича режа-график тайёрлаш, шу асосда жойлардаги вазиятни кўриб чиқиши, мавжуд муаммолар ва уларнинг сабабларини аниқлаш, таҳлил қилиши, бартараф этиш чораларини кўриши ва ишларни фойдалантириш бўйича тақлифлар ишлаб чиқиши керак. Бундан ташқари, бириктирилган дипломатик ваколатхоналар раҳбарлари билан биргаликда худудларга тўғридан-тўғри инвестицияларни жалб этиш учун қўшимча лойиҳаларни шакллантириш, экспортни кўпайтириш, инвестиция лойиҳалари бўйича тармоқ жадвалларини тасдиқлаш ва жадал амалга ошириш, янги куватларни ўз вақтида ишга тушириш юзасидан зарур чоралар белгиланиши лозим.

Инвестициялар бўйича давлат қўмитаси ва Ташқи ишлар вазирлигига ҳокимликлар делегацияларининг хорижий хизмат сафарларида эришилган келишувлар ижроси юзасидан таъсирчан назорат ва мувофиқлаштириш тизimini жорий этиш вазифаси топширилди.

Йиғилишда Вазирлар Маҳкамаси комплекслари раҳбарлари, мамлакатимизнинг хорижий давлатлардаги элчилари ва ҳокимларнинг ҳисоботлари тингланди. Хорижий инвестицияларни ўзлаштириш ва лойиҳаларни амалга оширишни жадаллаштириш бўйича чора-тадбирлар белгиланди.

Ў.А.

САМИМИЙ МИННАТДОРЛИК

Таваллуд топган куним муносабати билан чин дилдан қўтлаб, ўзларининг самимий табриклари ва эзгу тилакларини йўлаган давлат ва ҳукумат бошлиқларига, хорижий сиёсат ва жамоат арбоблари, ишбилармон доиралар вакилларига, халқаро ташкилотлар раҳбарларига, юртимиздаги маҳаллалар ва меҳнат жамоаларига, барча ватандошларимга чуқур миннатдорлик изҳор этаман.

Менинг шайхимга билдирилган бу табрик ва тилакларини, аввало, Ўзбекистон халқи ва давлатига юксак ҳурмат ва эҳтиром ифодаси, мамлакатимизнинг дунё микёсида ортиб бораётган обрў-эътибори ва нуфузининг яна бир юксак эътирофи сифатида қабул қиламан.

Фурсатдан фойдаланиб, меҳнатқаш, мард ва олижаноб халқимизга яна бир бор чин юракдан ўзининг чеқисиз меҳрим ва ҳурматини билдираман.

Жонажон Ўзбекистонимиз рағнақи ва кўп миллатли халқимиз фаровонлиги йўлида садоқат билан хизмат қилиш учун бундан буён ҳам бор билим ва салоҳиятим, куч-ғайратимни сафарбар этаман.

Шавкат МИРЗИЁЕВ,
Ўзбекистон Республикаси
Президенти

Ўзбекистон Республикасининг ҚОНУНИ

Иқтисодийётнинг жадал ривожланишини таъминлашга доир қўшимча чора-тадбирлар қабул қилиниши муносабати билан Ўзбекистон Республикасининг айрим қонун ҳужжатларига ўзгартиш ва қўшимчалар киритиш тўғрисида

Қонунчилик палатаси томонидан 2018 йил 26 июнда қабул қилинган
Сенат томонидан 2018 йил 28 июнда маъқуллашган

1-модда. Ўзбекистон Республикасининг 1995 йил 21 декабрда қабул қилинган 163-сонли ва 1996 йил 29 августда қабул қилинган 256-сонли қонуни билан тасдиқланган **Ўзбекистон Республикасининг Фуқаролик кодекси** (Ўзбекистон Республикаси Олий Мажлисининг Аxbоротномаси, 1996 йил, 2-сонга илова, № 11-12; 1997 йил, № 2, 56-модда, № 9, 241-модда; 1998 йил, № 5-6, 102-модда; 1999 йил, № 1, 20-модда, № 9, 229-модда; 2001 йил, № 1-2, 23-модда, № 9-10, 182-модда; 2002 йил, № 1, 20-модда, № 9, 165-модда; 2003 йил, № 1, 8-модда, № 5, 67-модда; 2004 йил, № 1-2, 18-модда, № 5, 90-модда, № 9, 171-модда; Ўзбекистон Республикаси Олий Мажлиси палаталарининг Аxbоротномаси, 2006 йил, № 4, 154-модда, № 9, 494, 498-моддалар; 2007 йил, № 1, 3, 5-моддалар, № 4, 156, 164-моддалар, № 8, 367-модда, № 9, 416-модда, № 12, 598, 608-моддалар; 2008 йил, № 4, 192-модда, № 12, 640-модда; 2009 йил, № 9, 337-модда; 2010 йил, № 9, 335, 337, 340-моддалар; 2011 йил, № 12/2, 363, 364, 365-моддалар; 2012 йил, № 4, 106, 109-моддалар, № 12, 336-модда; 2013 йил, № 10, 263-модда; 2014 йил, № 5, 130-модда, № 12, 343-модда; 2015 йил, № 8, 310, 312-моддалар; 2016 йил, № 4, 125-модда; 2017 йил, № 4, 137-модда, № 9, 510-модда, № 12, 773-модда; 2018 йил, № 1, 4-модда, № 4, 224-модда) **565-моддасига** қуйидаги қўшимчалар киритилсин:

иккинчи қисм «нотариал тасдиқланган бўлиши керак» деган сўزلардан кейин «бундан ушбу модданинг учинчи қисмида назарда тутилган ҳоллар мустасно» деган сўзлар билан тўлдирилсин;

қуйидаги мазмундаги **учинчи қисм** билан тўлдирилсин:

«Энгил автомобиллар ва мототранспорт воситаларини ижарага бериш бўйича хизмат кўрсатадиган юридик шахслар жисмоний шахслар билан энгил автомобиллар ва мототранспорт воситаларини ўттиз кунгача бўлган муддатга ижарага бериш шартномаларини оддий ёзма шаклда тузишлари мумкин».

2-модда. Ўзбекистон Республикасининг 1998 йил 24 декабрда қабул қилинган «**Инвестиция фаолияти тўғрисида**»ги 719-сонли Қонунига (Ўзбекистон Республикасининг 2014 йил 9 декабрда қабул қилинган ЎРҚ-380-сонли Қонуни тахририда) (Ўзбекистон Республикаси Олий Мажлиси палаталарининг Аxbоротномаси, 2014 йил, № 12, 342-модда) қуйидаги ўзгартишлар киритилсин:

1) **6-модданинг биринчи қисми** қуйидаги тахрирда баён этилсин:

«Инвестиция лойиҳаси иқтисодий, ижтимоий наф ва бошқа йўсиндаги наф олиш учун инвестицияларни амалга оширишга ёхуд жалб этишга қаратилган, ўзаро боғлиқ бўлган тадбирлар комплекси ёки алоҳида тадбирдир».

(Давоми 2-бетда).

Олий мажлис қонунчилик палатасида

Олий Мажлис Қонунчилик палатасининг навбатдаги мажлисида мамлакат ижтимоий-иқтисодий ҳаётига дахлдор бир қатор долзарб қонун лойиҳалари кўриб чиқилган эди. Кун тартибига киритилган масалалардан бири «**Ўзбекистон Республикаси Маъмурий жавобгарлик тўғрисидаги кодексининг 51-моддасига ўзгартиш киритиш тўғрисида**»ги қонун лойиҳаси, айниқса, қуйи палатадаги барча сиёсий партия фракциялари ўртасида қизгин баҳс-мунозараси сабаб бўлди.

Фракциялар нега баҳсга киришиб кетди?

Олий суд томонидан киритилган мазкур қонун лойиҳасида ногиронлиги бўлган шахсларнинг муҳандислик, транспорт ва ижтимоий инфратузилма объектларидан тўсиқлиқсиз фойдалана олишнинг таъминлаш бўйича талабларини бажаришдан бўйин товлаганлик, шунингдек, уларнинг ҳуқуқлари, эркинликлари ва қонуний манфаатларини бузганлик учун жавобгарликни қучайтириш тақлиф этилмоқда. Хусусан, ногиронлиги бўлган шахсларга юқоридаги каби қўлайликларни яратиш бўйича талабларни бажармаслик — ман-

сабдор шахсларга энг кам иш ҳақининг ўн беш бараваридан (амалда ўн баравар) йигирма бараваригача (амалда ўн беш бараваригача) миқдорда, худди шундай ҳуқуқбузарлик маъмурий жазо чораси қўлланиладиган кейин бир йил давомида такрор содир этилса, мансабдор шахсларга энг кам иш ҳақининг йигирма бараваридан (амалда ўн беш баравар) қирқ бараваригача (ўттиз баравар) миқдорда жарима солишга сабаб бўлишини кўзда тутди.

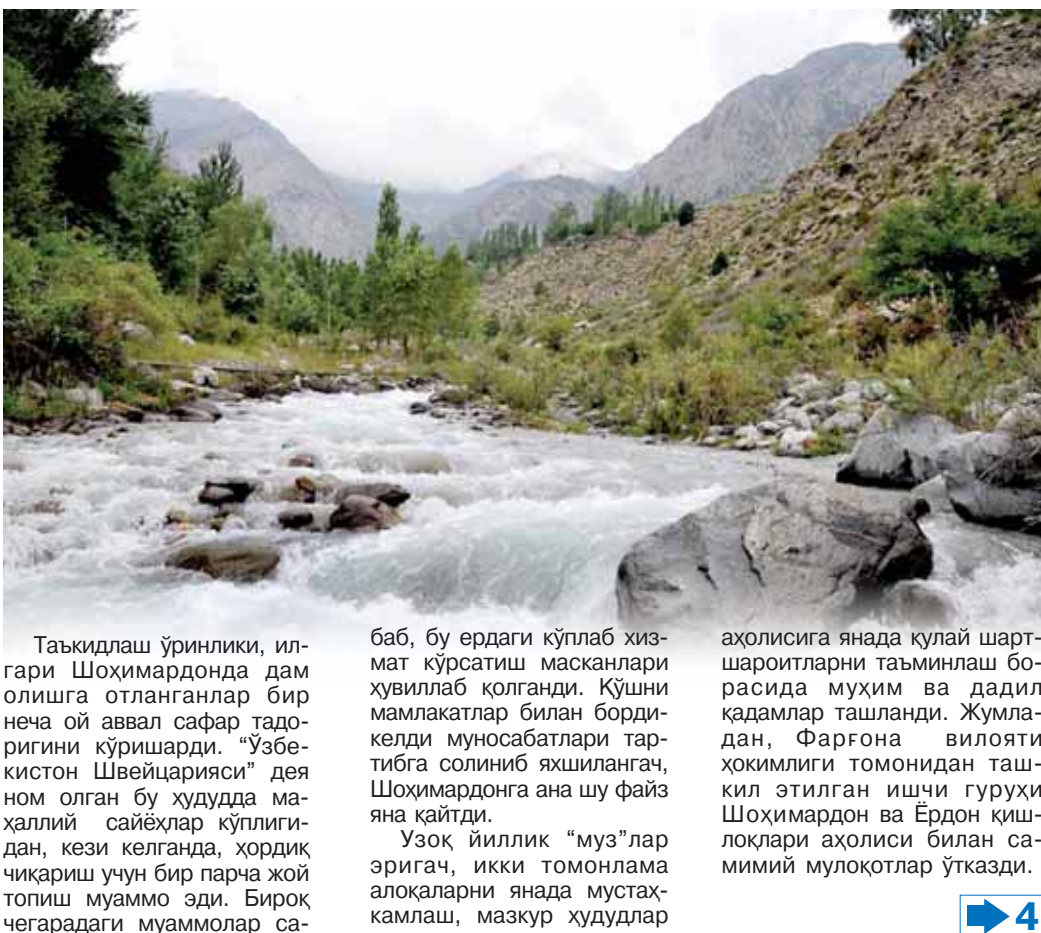
Шоҳимардон сайёҳларни чорламоқда

Туризм

Гўзал ва тароватли табиат ошёни — Шоҳимардонга қўшни давлат худуди орқали борилади. Яқин-яқингача бу сўлим манзилга саёҳат қилиш айрим қийинчиликлари боис қилини олиштириб қўяди.

Энди вазият бутунлай бошқача. Икки давлат раҳбарлари иштирокидаги музокаралар, истиқболли келишувлар туфайли бу чегаралардаги тўсиқлар олиб ташланди. Ўзаро бордикелди муносабатларида илқиклик даври бошланди.

Фаргона туманининг энг олис худуди — Шоҳимардон ва Ердон қишлоқларига географик жойлашувиغا кўра, «кичик орол» дея таъриф бериш мумкин. Бу жойлар ўзининг хўшманзара табияти, мўътадил иклими, азим тоғлари, зилол сойлари, шириндан-шакар мева-сабзавотлари ҳамда тарихий-меъморий обидалари билан азалдан маълуму машҳур.

Таъкидлаш ўринлики, илгари Шоҳимардонда дам олишга отланганлар бир неча ой аввал сафар тадбирини кўришарди. «Ўзбекистон Швейцарияси» дея ном олган бу худудда маҳаллий сайёҳлар қўлигидан, кези келганда, хордик чиқариш учун бир парча жой топиш мумаммо эди. Бироқ чегарадаги муаммолар са-

баб, бу ердаги кўлаб хизмат кўрсатиш масканлари хувиллаб қолган. Қўшни мамлакатлар билан бордикелди муносабатлари тартибга солиниб аяшилганча, Шоҳимардонга ана шу файз яна қайтди.

Узоқ йиллик «муз»лар эригач, икки томонлама алоқаларни янада мустаҳкамлаш, мазкур худудлар аҳолисига янада қўлай шартроитларни таъминлаш бора-сида мумкин ва дадил қадамлар ташланди. Жумладан, Фаргона вилояти ҳокимлиги томонидан ташкил этилган ишчи гуруҳи Шоҳимардон ва Ердон қишлоқлари аҳолиси билан саъдимий мулоқотлар ўтказди.

Ўзбекистон Республикасининг ҚОНУНИ

Иқтисодиётнинг жадал ривожланишини таъминлашга доир кўшимча чора-тадбирлар қабул қилиниши муносабати билан Ўзбекистон Республикасининг айрим қонун ҳужжатларига ўзгартиш ва қўшимчалар киритиш тўғрисида

◀(Давоми. Бошланishi 1-бетда).

- 2) **15-модда биринчи қисмининг тўққизинчи хатбошида**ги «Инвестиция дастурига» деган сўзлар «ривожланиш давлат дастурларига» деган сўзлар билан алмаштирилсин;
- 3) **18-модданинг иккинчи қисмида**ги «Ўзбекистон Республикаси Вазирлар Маҳкамаси» деган сўзлар «Ўзбекистон Республикаси Президенти» деган сўзлар билан алмаштирилсин;
- 4) **20-модда** куйидаги тахрирда баён этилсин:

«20-модда. Ўзбекистон Республикасининг ривожланиш давлат дастурлари

Ўзбекистон Республикасининг ривожланиш давлат дастурлари — бу узоқ муддатли истиқбол учун тасдиқланадиган, тармоқ, ҳудудий ва мақсадли ривожланиш концепциялари асосида шакллантирилган ҳамда мамлакат иқтисодиётини барқарор ва изчил ривожлантиришга эришишга, мавжуд табиий, минерал-хом ашё, молиявий, моддий, меҳнат ресурсларидан ва бошқа ресурслардан оқилона фойдаланиш йўли билан мамлакат иқтисодиётининг айрим тармоқлари ҳамда минтақаларини тузилмавий жиҳатдан ўзгартириш бўйича асосий устуворликлар ва вазифаларни амалга оширишга қаратилган, Ўзбекистон Республикаси Президенти томонидан тасдиқланадиган ўзARO узвий боғлиқ бўлган чоралар мажмуидир.

Ўзбекистон Республикасининг ривожланиш давлат дастурлари тасдиқланган ривожлантириш концепциялари асосида мамлакатни ижтимоий-иқтисодий ривожлантиришнинг умумдавлат дастурлари бажарилишини таъминлаш мақсадида уч йиллик муддатга шакллантирилиб, бунда инвестиция ва инфратузилма лойиҳаларини амалга ошириш муддатлари ҳамда молиялаштириш манбалари ҳисобга олинади, уларнинг асосий кўрсаткичлари ҳар йили аниқлаштирилиб ва янгиланб бoрилaди. Ўзбекистон Республикасининг ривожланиш давлат дастурларини молиялаштириш манбалари қонун ҳужжатларида белгиланади.

Ўзбекистон Республикасининг ривожланиш давлат дастурларини шакллантириш тартиби Ўзбекистон Республикаси Президенти томонидан белгиланади;»

5) **21-модданинг биринчи қисмида**ги «Ўзбекистон Республикаси Вазирлар Маҳкамаси» деган сўзлар «Ўзбекистон Республикаси Президенти» деган сўзлар билан алмаштирилсин.

3-модда. Ўзбекистон Республикасининг 2007 йил 25 декабрда қабул қилинган ЎРҚ-136-сонли Қонуни билан тасдиқланган **Ўзбекистон Республикасининг Солиқ кодекси** (Ўзбекистон Республикаси Олий Мажлиси палаталарининг Ахборотномаси, 2007 йил, 12-сонга 1-илова; 2008 йил, № 12, 639-модда; 2009 йил, № 9, 330, 331-моддалар; № 12, 470, 472, 473-моддалар; 2010 йил, № 5, 178-модда, № 9, 334, 335, 336, 337-моддалар, № 10, 380-модда, № 12, 474-модда; 2011 йил, № 1, 1-модда, № 9, 248-модда, № 12/2, 364, 365-моддалар; 2012 йил, № 4, 106-модда, № 9/1, 238-модда, № 12, 334, 336-моддалар; 2013 йил, № 10, 263-модда, № 12, 349-модда; 2014 йил, № 1, 2-модда, № 9, 244-модда, № 12, 341, 343-моддалар; 2015 йил, № 8, 312-модда, № 12,

452, 454-моддалар; 2016 йил, № 4, 125-модда, № 9, 276-модда, № 12, 383, 384, 385-моддалар; 2017 йил, № 4, 137-модда, № 6, 300-модда, № 9, 510-модда, № 10, 605-модда, № 12, 772, 773-моддалар; 2018 йил, № 1, 1, 4-моддалар, № 4, 224-модда) **282-моддаси** **иккинчи қисмининг 18-бандида**ги «Инвестиция дастурига» деган сўзлар «ривожланиш давлат дастурларига» деган сўзлар билан алмаштирилсин.

4-модда. Ўзбекистон Республикасининг 2013 йил 26 декабрда қабул қилинган ЎРҚ-360-сонли Қонуни билан тасдиқланган **Ўзбекистон Республикасининг Бюджет кодекси**га (Ўзбекистон Республикаси Олий Мажлиси палаталарининг Ахборотномаси, 2013 йил, 12-сонга 1-илова; 2014 йил, № 9, 244-модда; 2015 йил, № 12, 452-модда; 2016 йил, № 12, 383, 385-моддалар; 2017 йил, № 6, 300-модда; 2018 йил, № 1, 1-модда) куйидаги ўзгартишлар киритилсин:

- 1) **23-модда биринчи қисмининг тўртинчи хатбошида**ги «Давлат инвестиция дастурида» деган сўзлар «ривожланиш давлат дастурларида» деган сўзлар билан алмаштирилсин;
- 2) **49-модданинг иккинчи хатбошида**ги «Давлат инвестиция дастурига» деган сўзлар «ривожланиш давлат дастурларига» деган сўзлар билан алмаштирилсин;
- 3) **152-модда бешинчи қисмининг иккинчи хатбошида**ги «давлат инвестиция дастурларини» деган сўзлар «ривожланиш давлат дастурларини» деган сўзлар билан алмаштирилсин;
- 4) **154-модда иккинчи қисмининг иккинчи хатбошида**ги «давлат инвестиция дастурини» деган сўзлар «ривожланиш давлат дастурларини» деган сўзлар билан алмаштирилсин;
- 5) **177-модданинг бешинчи хатбошида**ги «давлат инвестиция дастурларини» деган сўзлар «ривожланиш давлат дастурларини» деган сўзлар билан алмаштирилсин.

5-модда. Ўзбекистон Республикасининг 2015 йил 26 майда қабул қилинган «Ташувчининг фуқаролик жавобгарлигини мажбурий сўгурта қилиш тўғрисида»ги ЎРҚ-386-сонли Қонунига (Ўзбекистон Республикаси Олий Мажлиси палаталарининг Ахборотномаси, 2015 йил, № 5, 179-модда) куйидаги қўшимча ва ўзгартишлар киритилсин:

- 1) **6-модда:** **бешинчи қисми** «бир йил муддатга тузилади» деган сўзлардан кейин «бундан ушбу модданинг олтинчи қисмида назарда тутилган ҳоллар мустасно» деган сўзлар билан тўлдирилсин;
- куйидаги мазмундаги **олтинчи қисм** билан тўлдирилсин: «Йўловчилари ва уларнинг мол-мулкни автомобилда ташишни амалга оширувчи ташувчининг фуқаролик жавобгарлигини мажбурий сўгурта қилиш шартномаси уч ойдан бир йилгача бўлган муддатга тузилиши мумкин»;
- олтинчи ва еттинчи қисмлари** тегишинча **еттинчи ва саккизинчи қисмлар** деб ҳисоблансин;
- 2) **8-модданинг иккинчи ва учинчи қисмлари** куйидаги тахрирда баён этилсин:

«Ташувчининг фуқаролик жавобгарлигини мажбурий сўгурта қилиш бўйича сўгурта полиси (бундан буюн матнда сўгурта полиси деб ургитилади) тегишли бланкада ва ташувчининг фуқаролик жавобгарлигини мажбурий сўгурта қилиш шартномасига киритилган транспорт воситаларининг

сонига тенг нусхаларда расмийлаштирилади. Сўгурта полиси бланкаси қатъий ҳисобда турадиган ҳужжат бўлиб, ҳисобга олиш сериясига, рақамига ва ҳимояланганлик даражасига эга бўлиши керак.

- Сўгурта полисида куйидаги маълумотлар кўрсатилган бўлиши керак:
- сўгурталовчи тўғрисидаги;
- ташувчининг номи ва жойлашган ери (почта манзили) ҳақидаги;
- сўгурталовчининг, унинг барча филиалларининг номи, жойлашган ери (почта манзили), улар билан алоқа боғлаш воситалари ҳамда уларнинг иш вакти тўғрисидаги;
- ташувчининг фуқаролик жавобгарлигини мажбурий сўгурта қилиш шартномасининг амал қилиш даври ҳақидаги;
- сўгурта мукофоти тўғрисидаги;
- сўгурта пули ҳақидаги;
- ташувчининг транспорт воситаси (вагонлари) (тури, маркаси, модели, рақамли (танитувчи) белгиси, ишлаб чиқарувчи завод паспорти бўйича йўловчи сизими) тўғрисидаги;
- ташувчининг фуқаролик жавобгарлигини мажбурий сўгурта қилиш шартномасининг бошқа муҳим шартлари ҳақидаги;»
- 3) **16-модда иккинчи қисмининг тўртинчи хатбоши** куйидаги тахрирда баён этилсин:

«ташиш кунида амалда бўлган сўгурта полисининг нухасини ташувчининг фуқаролик жавобгарлигини мажбурий сўгурта қилиш шартномасига киритилган барча транспорт воситаларига ва (ёки) ўзининг расмий веб-сайтига жойлаштиришга.»

6-модда. Ўзбекистон Республикасининг 2016 йил 20 январда қабул қилинган ЎРҚ-400-сонли Қонуни билан тасдиқланган **Ўзбекистон Республикасининг Божхона кодекси**га (Ўзбекистон Республикаси Олий Мажлиси палаталарининг Ахборотномаси, 2016 йил, 1-сонга илова; 2017 йил, № 9, 510-модда; 2018 йил, № 4, 224-модда) куйидаги қўшимча ва ўзгартишлар киритилсин:

- 1) **32-модданинг учинчи қисми** «Божхона ҳудудида қайта ишлаш божхона режимида» деган сўзлардан кейин «ёки вақтинча олиб кириш божхона режимида» деган сўзлар билан тўлдирилсин;
- 2) **64-модда тўртинчи қисмининг тўққизинчи хатбошида**ги «инвестиция дастурига» деган сўзлар «ривожланиш давлат дастурларига» деган сўзлар билан алмаштирилсин;
- 3) **245-модда:** **биринчи қисмининг:** **тўртинчи хатбоши**ни чиқариб ташлансин; **бешинчи хатбоши**ни **тўртинчи хатбоши** деб ҳисоблансин;
- иккинчи қисмининг иккинчи хатбоши**ни «контрактлар бўйича муддатга ўтган дебиторлик қарзи узилгунига қадар рад этишга» деган сўзлардан кейин «бундан қонун ҳужжатларида назарда тутилган ҳоллар мустасно» деган сўзлар билан тўлдирилсин;
- 4) **260-модданинг «г» кичик банди** куйидаги тахрирда баён этилсин:
- «г) товарнинг кузатув ҳужжатларидан фойдаланилган ҳолда:

Мамлакатимизда қонун ижодкорлиги фаолияти сифатини тубдан ошириш, жисмоний ва юридик шахсларнинг ҳуқуқ ва эркинликлари ҳамда қонуний манфаатларини таъминлаш борасида тизимли ишлар олиб борилмоқда. Яқинда Президентимиз томонидан имзоланган “Баъзи давлат органлари ва ташкилотларнинг фаолияти такомиллаштирилиши муносабати билан Ўзбекистон Республикасининг айрим қонун ҳужжатларига ўзгартиш ва қўшимчалар киритиш тўғрисида”ги Қонун ҳам соҳада олиб бoрилaётган ишларнинг мантиқий давоми бўлди.

Қонун ижодкорлиги самарадорлигини оширишда яна бир муҳим қадам

Мазкур ҳужжатга мувофиқ, “Ўзбекистон Республикаси Олий Мажлиси Қонунчилик палатасининг Регламенти тўғрисида”ги Қонунга ҳам ўзгартишлар киритилди. Бу, албатта, парламент қўйи палатаси ва унинг қўмиталарида қонун ташаббуси субъектларидан келиб тушган қонун лойиҳаларини қўриб чиқиш амалиётини янада такомиллаштиришга хизмат қилиши билан аҳамиятлидир.

Хўш, ушбу Қонунга ўзгартиш ва қўшимчалар киритишга нима зарурат бўлди? Амалдаги ҳужжатга мувофиқ, Қонунчилик палатаси қўмиталарида қонун лойиҳаларини иккинчи ўқишга тайёрлаш жараёнида барча сиёсий партиялар фракциялари, депутатлик гуруҳлари ҳамда депутатларнинг фикри ва таклифлари инобатга олиниб, қўриб чиқилаётган қонун лойиҳаси Қонунчилик палатасининг мажлисида модда-ма-модда муҳокамадан ўтказилар ва ҳар бир моддага алоҳида овоз берилар эди.

Бунда қонун лойиҳасининг моддалари бўйича яқдил фикр шаклланган бўлишига қарамастан, Регламентда назарда тутилмагани сабабли бoбмa-бoб ёки бўлимлар бўйича овоз бeриш имкoниятини мавжуд эмас эди. Нати-

жада расмийлаштирилган қонун лойиҳаларини иккинчи ўқишда қўриб чиқишга қўп вақт сарflanар эди. Айниқ-са, кодекслар Қонунчилик палатаси муҳокамасидан ўтказилганда, моддама-модда овоз бeришга соaлбaлaт вақт сарflanар ҳамда депутатларнинг вақти самарасиз ўтишига сабаб бўлaётган эди. Қонунчилик палатаси қўмиталари томонидан қонун қонун лойиҳасини иккинчи ўқишда қўриб чиқиш моддама-модда ўтказилиб, маълумланган фикрлар, тақлифлар муҳокама қилинади.

Шу билан бирга, қонун лойиҳаси бўйича овоз бeриш, қoида тарикасида, моддама-модда ёки Қонунчилик палатасининг қарорига қўра, бoблар ёки бўлимлар бўйича ўтказилиши белгиланади. Мазкур Қонуннинг амалиётга таътиб этилиши парламент қўйи палатасида қонун ижодкорлиги самарадорлигини кўтариш, қонун лойиҳаларини қўриб чиқиш тартибини оптималлаштириш ва бунда борада шафқофликни таъминлаш, шунингдек, қабул қилинадиган қонунлар сифатининг ошишига хизмат қилад

и муҳокамадан ўтказилади. Янги тахрирдаги Қонунга мувофиқ, масъул қўмита қонун лойиҳасини иккинчи ўқишга тайёрлаш ҳоғида унинг моддама-модда муҳокамасини ўтказида ҳамда барча сиёсий партиялар фракциялари, депутатлик гуруҳлари ва депутатларнинг фикр ҳамда таклифларини умумлаштирилади. Шунингдек, қонун лойиҳасини иккинчи ўқишда қўриб чиқиш моддама-модда ўтказилиб, маълумланган фикрлар, тақлифлар муҳокама қилинади.

ҚОНУН КУЧГА КИРДИ

Мухтабар ҲУСАНОВА, Олий Мажлис Қонунчилик палатаси депутати.

юридик шахслар учун ва юридик шахс ташкил этмасдан тадбиркорлик фаолиятини амалга ошираётган жисмоний шахслар учун қиймати энг кам ойлик иш ҳақининг ўн бараваригача бўлган товарларни божхона чегараси орқали олиб ўтишда, бундан товарлар ташқи савдо контрактлари (шартномалари, келишвлари) бўйича мажбуриятларни бажариш доирасида олиб ўтилаётган ва қонун ҳужжатларида белгиланган бошқа ҳоллар мустасно; хориждаги кўргазма ва ярмаркаларда намойиш этиш учун мўлжалланган, ушбу товарларни декларациялаш кунида расмий айирбошланиши қиймати Ўзбекистон Республикаси Марказий банки томонидан белгиланган курс бўйича беш минг АҚШ долларигача бўлган эквивалентдаги товарларни олиб чиқишда, бундан қонун ҳужжатларида назарда тутилган ҳоллар мустасно; қиймати расмий айирбошланиши ушбу товарларни декларациялаш кунидаги Ўзбекистон Республикаси Марказий банки томонидан белгиланган курс бўйича бир минг АҚШ долларигача бўлган эквивалентдаги товарларни умумжаҳон Интернет тармоғида онлайн дўконлари орқали экспорт қилиш чоғида амалга оширилади».

7-модда. Ўзбекистон Республикасининг 2018 йил 24 январда қабул қилинган ЎРҚ-461-сонли Қонуни билан тасдиқланган **Ўзбекистон Республикасининг Иқтисодий процессуал кодекси** (Ўзбекистон Республикаси Олий Мажлиси палаталарининг Ахборотномаси, 2018 йил, 1-сонга 2-илова) **27-моддасининг матни** куйидаги тахрирда баён этилсин:

«Банкротлик тўғрисидаги ишлар жумласига юридик шахсларни ҳамда юридик шахс ташкил этмаган ҳолда тадбиркорлик фаолиятини амалга ошираётган ва қонунда белгиланган тартибда яқна тартибдаги тадбиркор мақомини олган фуқароларни, шунингдек пул мажбуриятлари бўйича кредиторларнинг талабларини қаноатлантиришга ва (ёки) мажбурий тўловлар бўйича ўз мажбуриятини бажаришга қoбир бўлган, яқна тартибдаги тадбиркор мақомини йўқотган жисмоний шахсларни, агар пул мажбуриятлари ва мажбурий тўловлар бўйича мажбуриятлар уларнинг аввалиги тадбиркорлик фаолиятидан келиб чиққан бўлса, банкрот деб топиш тўғрисидаги ишлар кирари.»

8-модда. Ўзбекистон Республикаси Вазирлар Маҳкамаси:

- ҳукумат қарорларини ушбу Қонунга мувофиқлаштирсин;
- давлат бошқаруви органлари ушбу Қонунга зид бўлган ўз норматив-ҳуқуқий ҳужжатларини қайта қўриб чиқишлари ва бeқор қилишларини таъминласин;
- ушбу Қонуннинг ижросини, ижрочиларга етказилишини ҳамда моҳияти ва аҳамияти аҳоли ўртасида тушунтирилишини таъминласин.

9-модда. Ушбу Қонун расмий эълон қилинган кундан эътиборан қучга қиради. Ушбу Қонуннинг 5-моддаси ушбу Қонун қучга қирган кундан эътиборан уч ой ўтгач амалга киритилади.

Ўзбекистон Республикасининг Президенти Ш. МИРЗИЕЎВ

Тошкент шoҳри, 2018 йил 26 июль
№ ЎРҚ—488

Фракциялар нега баҳсга киришиб кетди?

Муҳокама оғдида Тадбиркорлар ва ишбилармонлар ҳаракати — Ўзбекистон Либерал-демократик партияси фракцияси аъзолари ногиронлиги бўлган шахслар давлатимиз, жамиятимизнинг доимий эътиборида бўлиб келаятганини таъкидлаш билан бирга, масаланинг бошқа жиҳатларига ҳам эътибор қаратдилар. Хусусан, мазкур лойиҳани қабул қилишдан аввал жамиятимизнинг бунга тайёрглиги ҳамда шарт-шароитларни ҳам ҳисобга олиш мақсадга мувофиқлигини қайд этдилар. Айни пайтда бу қонун лойиҳаси қабул қилинса, тадбиркорлар, айникса, бугунги кунда қўпчилликни ташкил этадиган кичик бизнес субъектлари ҳамда йирик бўлган ижтимоий инфратузилма объектлари эгалари учун қатор муаммолар келиб чиқиши мумкин. Ҳозирги кунда айрим давлат идоралари ҳамда тадбиркорлик субъектлари кўп қаватли уйлارда, баланд қаватларда жойлашган. Фракция аъзоларининг фикрича, дейлик, мoс-лаштирилмаган, илгаридан лойиҳалаштириб бўлинган бундай бино ва иншоотларда фаолият юритиб келаятган тадбиркорлик субъектлари учун ногиронлиги бўлган шахсларга тўқинликсиз фойдаланишда барча имкониятни яратиб бeришнинг имкони мавжуд эмаслигини ҳисобга олиш лoзим. Фракция аъзолари қонун лойиҳасида мамлакатимиз иқтисодийётининг таянчларидан ҳисобланган тадбиркорлик субъектларининг манфаатлари ҳам, албатта, инобатга оlinиши лoзимлигини билдирдилар. Шунингдек, қонуннинг амалдаги нормаларини қoлдириш мақсадага мувофиқ эканини таъкидладилар.

Ўзбекистон Халқ демократик партияси фракцияси аъзолари эса мазкур қонун лойиҳаси мамлакатимизнинг инсонпарварлик сийасатига ҳамоҳанг тарзда ногиронлиги бўлган шахслар манфаатларини ҳимоя қилишда муҳим аҳамият қoб этишини айтдилар. Бирок ҳозирги кунда ногиронлиги бўлган шахсларнинг ижтимоий инфратузилма объектларидан фойдаланишдаги муаммолар туфайли электротар вакиллари барча фуқаролар каби тенг имкониетга эга эмаслигига эътибор қаратдилар. Шунингдек, қонун лойиҳасидан қўзланган асосий мақсад жараима миқдорини қўпайтириш эмас, балки ногиронлиги бўлган шахсларнинг ҳуқуқлари, эркинликлари ва қонуний манфаатларини рўйбага чиқаришда тенг шароитларни таъминлаш, ижтимоий инфратузилма объектларидан тўқинликсиз, эркин фойдаланиш имкониини яратишга қаратил-

ганини қайд этиб, лойиҳани қўллаб-қувватлаш тақлифини билдирдилар.

“Адолат” социал-демократик партияси фракцияси аъзолари қонун лойиҳасининг жараима солиш амалиёти ва механизми хусусида тўхталиб ўтишди. Қонун лойиҳасида ногиронлиги бўлган шахсларга муҳандислик, транспорт ва ижтимоий инфратузилма объектларидан тўқинликсиз фойдалана олишнинг таъминлаш бўйича талабларини бажаришдан бўйин товлаганлик, шунингдек, уларнинг ҳуқуқлари, эркинликлари ва қонуний манфаатларини бузганлик учун маъмурий ҳуқуқбузарлик тўғрисида баённома тузиш ваколати Бандлик ва меҳнат муносабатлари вазирлигининг меҳнат бўйича давлат техник инспекторлари ва меҳнат шарт-шароитлари давлат экспертизаси мансабдор шахсларига бeрилмоқда. Ҳoл-буки, ногиронлиги бўлган шахсларни ижтимоий муҳофаза қилиш масалалари билан собиқ Меҳнат ва аҳолини ижтимоий муҳофаза қилиш вазирлиги шуғуланган. Кейинчалик эса бу ваколат Соғлиқни сақлаш вазирлигига ўтказилган. Шундай экан, фракция аъзоларининг фикрича, ногиронлиги бўлган шахсларга муносиб шароит яратилиши устидан назорат Соғлиқни сақлаш вазирлиги томонидан амалга оширилиши мақсадага мувофиқ.

“Миллий тикланиш” демократик партияси фракцияси аъзолари масалани мамлакатимиз аҳолиси учун муҳим аҳамиятга эга эканини ҳисобга олиб, кенг жамоатчилик фикрини ҳам ўрганиш лoзимлигини қайд этдилар. Шунингдек, Ўзбекистон Республикаси Президентининг 2017 йил 1 декабрдаги “Ногиронлиги бўлган шахсларни давлат томонидан қўллаб-қувватлаш тизимини тубдан такомиллаштириш чoра-тадбирлари тўғрисида”ги Фармонида бу бoрада Вазирлар Маҳкамасига қатор вазифалар белгилаб берилгани, аввало, мазкур ва-зифаларнинг ижроси қай тарихда бажарилаётганини ўрганиш юзасидан Ҳукуматга сўров юбориш мақсадага мувофиқ, дeган яқдил фикрга қелдилар.

Фракцияларaro баҳс-мунозаралар **“Ўзбекистон Республикаси Маъмурий жавобгарлик тўғрисидаги кодексининг 51'-моддасига ўзгартиш киритиш тўғрисида”**ги қонун лойиҳаси шoшmaшoшарлик билан, пaлaпaртиш қабул қилиб бўлмайди-ган ҳужжат эканини, масалани ҳар томонлама чуқур ўрганиш, мавжуд шароитларни ҳисобга олиш фойдадан холи эмаслигини кўрсатди.

Олий Мажлис Қонунчилик палатаси Матбуот хизмати.

ПАРЛАМЕНТДАГИ МУХБИРИМИЗ ХАБАР ҚИЛАДИ

Ҳар бир бола манфаати — ҳимояда

Муслима ота-онасидан эрта ажралди. Меҳрибонлик уйида тарбия топди. Мактабда, кейинчалик лицейда ўқиди. Билим олди, ўрганди. Ҳаммаси у 18 ёшга тулди, Меҳрибонлик уйини тарк этганидан кейин бошланди. Қўлидаги диплом билан яхши ишга жойлаша олмади. Уй-жойининг тайини бўлмади. Шаҳар ҳокимиятига уй сўраб қилган муурожаатларига жиддий эътибор берилмади. Топган пулига рўзгор қилсинми, ижарага тўласинми, охири жиноятга қўл урди.

2016 - 2017 йиллар давомида Тошкент шаҳрида Муслимага ўхшаб ўй-жоға муҳтож бўлган 118 нафар етим боланинг аризаси рўйхатга олинган. Улардан 50 таси бугунги кунга қадар ҳал қилинмаган. Бу рақамлар Олий Мажлис Қонунчилик палатасининг Меҳнат ва ижтимоий масалалар қўмитаси томонидан “Ижтимоий ҳимояга муҳтож болаларнинг ҳуқуқий кафолатлари: амалиёт, муаммо ва истиқболдаги режалар” мавзусидаги давра суҳбатига келтириб ўтилди. Таъкидланганидек, айрим ҳудудларда ота-она қаровисиз қолган ҳамда етим болаларга ажратилаётган уйлarning аҳоли яхши эмас, қоммунал тизими носоз, яшаш шароитлари яратилмаган. Ижарага бeрилаётган уйлardan эса шартнома муддатга туғаш билан чиқариб юборилипти, уларни хусусийлаштириш мумкин эмаслиги ижтимоий ҳимоядаги болалар олдида бир қатор муаммоларни кўймоқда.

— Бугунги кунда мамлакатимизда 85 та маҳсус мактаб-интернати ва 22 та Меҳрибонлик уйида 20 минг нафардан ортиқ болалар тарбияланмоқда, — дейди Олий Мажлис Қонунчилик палатаси депутати, Меҳнат ва ижтимоий масалалар қўмитаси расми ўринбосари Шухрат Турсунбоев. — Демак, ҳар йили Меҳрибонлик уйларининг юзлаб тарбияланувчилари катта ҳаётга кириб

Муниссон ҚАРИМОВА.

АКАДЕМИК МАҲКАМОВ РУФАТ ҒУЛОМОВИЧ

Ўзбекистон илм-фани оғир жудолликка учради. Машинасозлик соҳасидаги таниқли олим, Ўзбекистон Фанлар академиясининг академиги Руфат Ғуломович Маҳкамов 2018 йил 26 июлда 88 ёшида вафот этди. Р. Маҳкамов 1954 йили Н. Бауман номидаги Москва олий техника билим юртини тугатиб, 1957 — 1960 йилларда мазкур билим юрти аспирантурасида таҳсил олди. 1961 йилда номзодлик, 1978 йилда докторлик диссертацияларини химоя қилди. Илм-фан соҳасидаги кўп йиллик хизматлари учун 2000 йилда Ўзбекистон Республикаси Фанлар академиясининг ҳақиқий аъзоси этиб сайланди. Р. Маҳкамов ўз меҳнат фаолиятини 1954 йили собик иттифок Машина курилиш технологияси илмий-тадқиқот институтида кичик илмий ходим сифатида бошлади. Истеъдодли олим қарийб 64 йиллик илмий-педагогик фаолияти давомида Фанлар академияси Президиуми Техника фанлари бўлими илмий котиби, Геология институти кат-

та илмий ходими, Тошкент тўқимачилик ва енгил саноят институти доценти, кафедра мудири, профессори каби лавозимларда халқимиз ва Ватанимизга қилдирилган хизмат қилиб, мамлакатимизда илм-фан ва таълим соҳаларини ривожлантириш, машинасозлик соҳасида юқори малакали илмий-педагог кадрлар тайёрлашга муносиб хисса қўшди. Заҳматқаш олимнинг илмий ишланма ва тадқиқотлари мамлакатимизда машинасозлик соҳасида кенг қўлланиб келмоқда ва иқтисодий тизим тармоқлари ривожига муҳим аҳамиятга эга. Р. Маҳкамовнинг техника соҳасининг назарий ва амалий масалаларига бағишланган 200 дан зиёд илмий мақолалари, китоб ва монографиялари юртимиз ва хорижий мамлакатлар олимлари ва мутахассисларига яхши маълум.

Жонқуяр устоз сифатида қўллаб ёшларга сабоқ берган илм-фан фидоийсининг бевосита раҳбарлигида бир қатор фан номзодлари ва фан докторлари тайёрланган. Академик Р. Маҳкамовнинг мамлакатимиз илм-фан ривожлантириш борасидаги хизматлари давлатимиз томонидан муносиб тақдирланди. У “Ўзбекистонда хизмат кўрсатган фан арбоби” унвони билан мукофотланган эди.

Атоқли олим, меҳрибон устоз, камтарин инсон Руфат Маҳкамовнинг хотираси қалбларимизда ҳамisha сақланиб қолади. Ш. МИРЗИЁЕВ, Н. ЙЎЛДОШЕВ, Н. ИСМОИЛОВ, А. АРИПОВ, Б. ЙЎЛДОШЕВ

Ш. МИРЗИЁЕВ, Н. ЙЎЛДОШЕВ, Н. ИСМОИЛОВ, А. АРИПОВ, Б. ЙЎЛДОШЕВ

Фестиваль

«Chilla Fest — 2018»

ёркин хотиралар ва кўтаринки кайфият улашади

29 июлдан Тошкент шаҳар ҳокимияти кенг қўламадаги фестиваллар кетма-кетлигини бошлади. Уни биринчи бўлиб, «Chilla Fest — 2018» фестивали очиб беради. Фестиваль турли ёшдаги кишиларга мўлжалланган дастурларни қамраб олган. Унутилмас хотиралар улашадиган ушбу байрам шаҳар аҳолиси ва меҳмонларнинг дам олиш кунини кўтаринки руҳда, дўстлик ва самимият муҳитида, пойтахтимизга сайёҳларни жалб этган ҳолда ўтказишга хизмат қилади. Тадбирлар мусавфо осмон остида “Локомотив”, “Анхор-Локомотив”, “Central

Park”, “Green Park”, Абдулла Қодирини номидаги истироҳат болгариди бўлиб ўтади. — Шаҳар аҳолиси бир кунлик юмушларини унутиб, ўзларига яқин ва азиз бўлган инсонлар, оила аъзолари даврасида кувончларини баҳам қиришларини қўзлаб ушбу лойиҳага қўл урдиқ, — дейди Тошкент шаҳар ҳокими вазифининг бажарувчи Жаҳонгир Ортиққўжаев. — Пойтахтимиз тобора обод, гўзал, кулай ва очик шаҳарга айланмоқда. Об-ҳаво мухити ва истироҳат болгарининг ривожланган инфра-структураси бу каби тадбирлар учун мос келади. Дилшод КАРИМОВ.

«Шарқ дурдонаси»

Ҳиндистоннинг нуфузли «Times of India» газетасида ана шундай сарлавҳа остида мақола эълон қилинди.

Унинг муаллифи, ҳиндистонлик саёҳатчи-журналист Рой Чаудрининг таъкидлашича, Ўзбекистоннинг табиати, тарихи ва маданияти бугунги кунда бутун дунё сайёҳлари эътиборини жалб қилмоқда.

ЖАҲОН МАТБУОТИ

Табиат туҳфалари

“Ўлканинг пурвиқор тоғлари ҳазини гўзаллиги билан сизни ҳайратга солиши, шубҳасиз. Ёзнинг иссиқ кунда денгиз сатҳида 3300 метр балиқчиликда жойлашган Чимён тоғларига борсангиз, салқинлик ва баҳаволикдан баҳридинлигинг очилади”, деб ёзади журналист.

Ўзбекистон табиати ранг-баранглиги билан ажралиб туради: унинг бир томонида пурвиқор тоғлар бўлса, бошқасида саҳраларни кўрасиз. Қизилқум ва Қорақум чўлларидаги адирлар, туя қарвонлари қатнаган қадимий йўللари — буларнинг барчаси сайёҳларда катта таассурот қолдиради. Қизиқарли томони шундаки, денгизга

чиқиш имконига эга бўлмаса ҳам ўзбек замини Сирдарё ва Амударё каби дарёлари билан машҳур. Қадимдан ушбу икки дарё оралиги Мовароуннаҳр номи билан аталган.

Савдо-сотик масканлари

Ушбу ўлкада ҳақиқий шарқона бозорларни кўришингиз мумкин, дея таъкидлайди муҳбир. Тошкентдаги Чорсу бозори ўтмиш ва замонавийликни муҷассамлаштирган маскандир. Ўзбек замини қадимдан савдо-сотик маркази бўлиб келган. Чунки Буюк Ипак йўлининг қўллаб қоррақлари айнан шу ерда кесилган. “Мазаали мewa ва сабзавотлар, зираворлар, қўйингки, йўқ нарса-нинг ўзи йўқ бу бозорларда. Ҳунар-

мандлар ясаган буюмларни кўрсангиз, ўзбек халқининг қўлигуллигига яна бир бор ишонч ҳосил қиласиз”.

Агар Самарқандга борсангиз, Сийёб бозорини кўрсангиз қайтманг, дея тавсия қилади Рой Чаудри. Жаҳонгир машҳур Самарқанд ноини татиғандан кейин эса ўзингизни қайтадан таъқиландек ҳис қиласиз”.

Маданият ва санъат ўчоғи

Ўзбекистон бетақорр маданият ва санъатга эга бўлиб, улар ўлкада истиқомат қилиб келаётган турли миллат ва элатларнинг таъсири остида шакланган. Миллий куйларга беихтиёр рақсга тушиб кетишингиз ҳеч гап эмас. Куй-қўшиқлар инсонни ажиб бир ҳаяжонга солади. “Times of India” наشري вакилининг фикрича, Ўзбекистонни, айниқса, Наврўз каби миллий байрамлар нишонланаётган кунларда келиб кўриш керак. Айнан шу даврда мамлакатнинг маданият ва тарихий қиёфаси тўлалигича намoён бўлади.

“Бойсунга боринг. Бойсунга боринг”, дея тақоррлар экан, муаллиф ёзади: бу ерда бетақорр табият, қадимий урф-одатлар, ЮНЕСКО томонидан муҳофаза қилинадиган обидаларни кўрасиз. Бойсундаги тадбирлар ва фестиваллар ўзининг ранг-баранглиги билан сизни ҳайратда қолдиради.

Янги дунёни кўришни истайсизми?

Бунинг учун журналист Ўзбекистонга таширғи буюришни маслаҳат беради. “Ушбу кўҳна ва доимо навқирон замин сизнинг фикрларингиз, дунёқарашингизни ўзгариштириб юборишга қодир”.

Анвар МИРЗАЕВ («Халқ сўзи») тайёрлади.

Миллий кино санъати ривожланган киноиндустрияга айланади

“Тоҳир ва Зухра”, “Сен етим эмассан”, “Мафтунингман”, “Маҳаллада дув-дув гап”. Ушбу фильмлар хусусида гап кетса, беихтиёр “ҳақиқий кино-да, булар” деймиз. Аслида ҳам шундай. Меҳр-оқибат, бағрикенглик, аҳда вафо, садоқат сингари юксак инсоний фазилатларни тараннум этадиган мазкур кинолар вақт ва замон ўтса-да, ўз аҳамиятини йўқотгани йўқ. Ваҳоланки, улар ҳали кинематография ривожланмаган замонда тасвирга олинган. Шундай бўлса-да, одамлар қалбидан ҳам, олтин фондидан ҳам мустаҳкам ўрин эгаллаган.

этилади. Бу орқали миллий кино махсулотларининг нафақат ўзимизда, балки чет мамлакатларда ҳам профессионал даражада тарғиботи йўлга қўйилади. Қолаверса, фильмлар рекламасига ҳам алоҳида урғу берилдики, бу фильмларимизга инвестиция жалб қилишда қўл келади. Шунингдек, кино соҳасида фаолият олиб бораётган субъектларга ҳам имтиёз берилляпти. Яъни кино ишлаб чиқариш ва унинг прокати билан шуғулланаётган студиялар, кинотеатрлар 2020 йил

“Ўзбекино” МА Бадий кенгашининг таркиби ҳам тамомла янги-ча мезонлар асосида шакллантирилади. — Шу кунга қадар ҳам кенгаш ўз фаолиятини амалга ошириб келаятган эди, — дейди Ўзбекистон халқ ёзувчиси, Бадий кенгаш аъзоси Эркин Аъзам. — Лекин қарор билан унинг ваколатлари, имкониятлари кенгайтирилди. Жумладан, ҳаттоки психологлар, жамоат ташилотлари вакиллари ҳам кенгаш таркибига киритилди. Миллий кинофильмларимиз на-

ва унинг келгусида барқарор ривожини таъминлаш мақсадида “Йўл харитаси” ҳам тасдиқланди. Унда кинематография соҳасидаги қонунчиликни тақомиллаштириш, халқаро ҳамкорликни йўлга қўйиш, хорижий инвестицияларни жалб этиш, рақобатдош махсулотларни тайёрлаш, киноижодкорларни моддий ва маънавий қўллаб-қувватлаш ҳамда кинематография объектларининг моддий-техника базасини яхшилаш масалалари қамраб олинган.

Қарорда кино соҳаси учун кадрлар тайёрлаш ва малакасига алоҳида урғу берилган. Энди қобилятли ёшларимиз 2019/2020 ўқув йилидан бошлаб Бугунроссия кинематография давлат институти қошидаги “Кино ва телевидение” олий курсларига “Ижрочи продюсер” ҳамда “Кинорежиссура ва кинодраматургия” йўналишларида таълим олиш учун юборилади.

Шу билан бирга, Ўзбекистон давлат санъат ва маданият институти талабалари Бугунроссия кинематография давлат институтида “Ижро этувчи продюсер”, “Драматургия”, “Аудиовизуал санъат режиссураси” йўналишларида ассистент-стажёр сифатида амалиёт ўташади. Бу жараён давомида 2020/2021 ўқув йилидан бошлаб Ўзбекистон давлат санъат ва маданият институтида кинодраматург, кинорежиссёр, кинопродюсер ҳамда соҳа учун зарур кадрларни тайёрлаб берадиган махсус факультет, Агентлик қошида эса малака ошириш курслари, пойтахтимизда Бугунроссия кинематография давлат институтининг филиали ш бошлаши мўлжалланган. Яна бир муҳим янгилик. Қарорга асосан, давлат-хусусий шерикчилиги асосида туризм ва кино соҳасини ўзаро уйғунлиқда ривожлантириш мақсадида сайёҳлик йўналишларига яқин худудларда “Учга шаҳар”, “Халқ дипломатияси шаҳри”, “Этношаҳар” ҳамда “Киношаҳар” мажмуалари барпо этилади.

Бу ҳали ҳаммаси эмас. Кино соҳасидаги устувор йўналишларини инобатга олган ҳолда, тегишли вазириллик ва идоралар билан ҳамкорликда “Кинематография тўғрисида”-ги Ўзбекистон Республикаси қонунини лойиҳаси ҳам ишлаб чиқилади.

Қисқаси, кино санъатимизни миллий қадриятлар ва ўзлгимиздан, бой тарихимиз ва тарққийёт йўлимиздан оғишмаган ҳолда ривожланган киноиндустрияга айлантириш вақти келди. Президентимизнинг ушбу қарори ана шундай эзгу мақсадларга хизмат қилади.

Бош прокуратура хузуридаги Ахборот-таҳлил мултимедиа маркази материаллари асосида Раҳим ШЕРҚУЛОВ тайёрлади.

ТАДБИР

Ўзбекистон Республикаси Бош прокуратураси Ҳайъатининг жорий йил биринчи ярим йиллик якунларига бағишланган йиғилиши бўлиб ўтди.

Қонун устуворлиги — бош мақсад

Видеоселектор шаклида ўтган мажлисда прокуратура органлари томонидан мамлакатда қонун устуворлигини таъминлаш, қонунийликни мустаҳкамлаш, фуқароларнинг ҳуқуқ ва эркинликларини, жаҳият ва давлатнинг қонун билан қўриқланадиган манфаатларини химоя қилиш, жиноятчилик ва ҳуқуқбузарликларнинг олдини олиш ҳамда профилактика қилиш борасидаги ишлар мухокама қилинди.

63142 нафар фуқаронинг ҳуқуқлари тикланди, судларга 53,2 млрд. сўм моддий зарарни ундириш ҳақида 5906 та ариза киритилди, 5156 нафар шахс оғохлантининг ҳуқуқ ва эркинликларини, жаҳият ва давлатнинг қонун билан қўриқланадиган манфаатларини химоя қилиш, жиноятчилик ва ҳуқуқбузарликларнинг олдини олиш ҳамда профилактика қилиш борасидаги ишлар мухокама қилинди.

11827 та тадбиркорнинг фаолияти тикланди.

Олиб борилган теқор-тергов фаолияти натижасида ўтган ярим йил мобайнида умумий жиноятчилик 38,7 фоиз, номусга тегиш 62,7, талончилик 58,8, босқинчилик 58,6, безорилик 50,1, товламачилик 45,5, ўрилик 44,4, фирибгарлик 39,2, қасдан баданга оғир шикаст етказиш 17,7 ҳамда қотиллик 17,6 фоиз камайишига эришилди. Умумий ҳисобда эса 4270 та оғир ва ўта оғир жиноят фoш этилди, қидирувдаги 2295 нафар шахс ушланди.

Бугунги кунда прокуратура органлари жаҳиятда “қонунийликни таъминлаш” тамойилини жаҳиятнинг барча бўлигини таътиб этиш пайидан бўлмоқда. Бош прокуратура хузуридаги Ахборот-таҳлил мултимедиа маркази маълумотларига кўра, ҳисобот даврида қўрилан чоралар, жумладан, давлат идоралари томонидан қабул қилинган ҳуқуқий ҳужжатлар ўрганилиши туфайли 4962 та прокурор назорат ҳужжатлари қўлланилди,

Таъкидланганидек, жиноят ишисизлиқдан, йўқчиликдан, оилавий муаммолардан, ҳуқуқий билимсизликдан ва бошқа сабаблар орқали келиб чиқмоқда. Прокурор ана шу ижтимоий ҳамда маънавий муаммолар боис келиб чиққан, алақоликнинг қонунни бузган одамиан жазолаб юрaversа, жиноятчилик камайиши дарғумон. Демак, ягона йўл — чорани сабабдан қидириш, яъни ўша жиноятга етаклаши мумкин бўлган муаммони бартараф этишдир.

Р. ОТАМУРОВ.

Абай Қўнобев қозоқ халқининггина эмас, бутун инсониятнинг фалсафий фикрлари тараққийига катта ҳисса қўшган, адабий тафаккурни нурига тўқитган, маънавий ҳаётни санъаткорона бадиий акс эттирган улкан мутафаккирдир. У асарларида замондошларини адолатли жамиятнинг, бахтли турмушнинг асослари нимадалигини англаб етишга, содир бўлган воқеа-ҳодисаларнинг туб моҳиятини тушуниб олишга чақирди, одамларни тафаккур қилишга, ўзини англашга йўналтирди. Ўз элининг тинч, осойишта ҳаёт кечирилишини, билимли бўлишини, маданиятнинг юксалишини орзу қилган улуғ шоир авлодларга теран ҳикматлар ва гўзал туйғулар билан тўлиб-тошган ажойиб шеърлар хазинасини мерос қолдирди.

билан дўст-қадрдон бўлишга чақирганини яққол кўрамиз. Масалан, "Ийгитлар, ўйин арзон, кулги қиммат" шеърда:

*Шу ажойиб кунларингги тотув ўтказ,
Етишмаса бирингки, биринг этказ.
Беғараз ва иноқ бўлгин чин кўнгилдан,
Хиёнатли бўлишликни дилдан кетказ,
каби латиф ва сермазmun мисраларга дуч келамиз.*

Абайнинг фалсафий, бадиий, ижтимоий, инсонларварлик ва динга бўлган қарашлари яққол намоён бўлган асари — унинг "Насиҳатлар"идир. 1890 — 1898 йиллар оралигида

либ ўсан Жидебай овули, Абай тумани ва Семей шаҳрида адабий-мемориал музейлари ишлаб турибди. У ҳақда кўплаб кинофильмлар ишланган, бадиий асарлар ёзилган, илмий тадқиқотлар қилинган. Хусусан, "Абай-шунослик" номи илмий тадқиқотлар тўплами, "Абай тилининг лугати", "Абай энциклопедияси" чоп қилинган. Ҳар ойда "Абай" адабий-бадиий журнали нашр этилади.

Мамлакатимизда ҳам қозоқ халқининг буюк шоири ва мутафаккири Абай Қўнобевнинг адабий ижоди юксак баҳоланиб, асарлари ўзбек тилида нашр этилган, унга муносиб издат-икром кўрсатилиб, Тошкент шаҳрида маҳобатли хайкали ўрнатилган, йирек кўчалардан бирига унинг номи берилган.

ҲАМКОРЛИК

Тоҷикистон Республикаси билан ўзаро алоқалар яхшиланиб, иқтисодий-ижтимоий, савдо-саноат ҳамда маданий-адабий соҳалардаги ҳамкорлик тобора мустақамланиб бормоқда. Давлат чегараларининг очилиши азалдан қардош, қуда-анда бўлиб яшаб келган халқларни янада иноқлаштириб, қалбларга чексиз қувонч бағишлаяпти.

Шоир шеърларининг даврлар ўтиб, замонлар алмашса-да, ўз аҳамиятини йўқотмай, аксинча, кадр-қимматини тобора орттириб бориши улардаги панд-насихатнинг юракларга малҳам бўлиб сингишидир, кўнгилларни илҳомлантириб, қанот бахш этишидир, кишиларни ҳаёқонга солишидир. Шунинг учун қозоқ халқи Абай асарларини севиб мутлола қилади, ундан куч олади.

ЭҶТИРОМ ЭЗГУЛИКНИ ТАРАНУМ ЭТГАН УЛУҒ ИЖОДКОР

қилиш орқалигина вужудга келади, деб таъкидлайди.

Шоир ёшларга ўқиш, ҳунар ўрганиш ва илм олиш лозимлигини айтиди. Ёшлик чопларининг бекорга ўтказмай тезроқ илм ол, ҳунар ўрганиб қол, деб таъкидлайди. Ўзи эса ёшлигида яхши билим ололмаганидан ўқинади. Буни я "Ёшлиқдан билим излаб югурмадим" номли шеърда куйидагича баён қилади:

*Ёшлиқдан билим излаб югурмадим,
Хайри билдим, бирок юз ўғирмадим.
Улгайганда қарасам, қўлим қуруқ,
Кечикиб кўп чўзимду, улгурмадим.*

Абай ёшларга юксак билимга осонликча эришиб бўлмаслигини, бунинг учун кунт ва шижоат кераклигини айтиди. У "Илм топмай мактанма" шеърда инсоннинг энг қимматли даври бўлган ёшлик чоғида билим олиши даркорлигини таъкидлаб, "Дунё ҳам, мол ҳам ўзи, Илмга кўнгил берсангиз", деб ҳулоса чиқаради.

Абай шеърларидаги яна бир муҳим мавзу, бу — одамлар ўртасидаги дўстликни, меҳробатини улуғлаш. Унинг бир қанча шеърларида кишиларни сидқидилдан бир-бирлари

ёзилган мазкур асар қирқ бешта кичик мақола, суҳбат ва ибратли сўзлардан ташкил топган. Адиб ўзининг ушбу "оқ қоғозга туширилган"ларида, асосан, ўқиш, илм-ҳунар ўрганиш, жамиятдаги ҳулқ ва ахлоқ, меҳнатсеварлик, ҳалол яшаш ҳамда бошқа ижтимоий масалаларни кўтарди, ҳаёт ва табиат ҳақидаги фалсафий мулоҳазаларини, юрагидаги армонларини, ичини тирнаётган дардларини баён қилади. Шу орқали халқини маърифатли бўлишга, Ватанини севишга, унинг ҳимоюси ва озодлиги учун курашишга даъват этади.

Бугунги кунда маърифатпарвар шоирнинг орзу-умидлари ушадди. Қозоқ эли мустақиллики кўлга киришти, ўз миллий буюкликларини қайд этиш бўлимлари мутахассислари томонидан фуқаролик паспорти олиш, ниқоҳ қайднома, туризм ва ташкилотларнинг кўрсатилгани, ниқоҳ қайдномаси, тузилганлик ҳақидаги гувоҳнома олиш каби муҳим ҳужжатларни қайда ҳамда қандай тарзда олиш тўғрисида маълумот олиш тўғрисида аҳолига маълумот берилади. Абай номидики тоғ чўққиси ҳамда музлик бор. Республика Абай жамғармаси фаолият кўрсатмоқда. Шоирнинг туғи

ришда муҳим аҳамият касб этмоқда. Шу билан бирга, ушбу ҳужжат қардош ўзбек ва қозоқ халқлари ўртасидаги дўстлик ҳамда ҳамкорликнинг янада ривожланиб бораётганининг, нафақат ижтимоий-иқтисодий, балки маданий алоқаларнинг тобора ўсиб, тараққий этаётганининг ёрқин ифодаси бўлди.

Қароғма мувофиқ, юртимизда Абай Қўнобев ижодий меросини кенг ўрганиш ва тарғиб қилишга қаратилган турли тadbирлар ўтказилади. Зеро, ижодкор асарларда кенг таранум этилган юксак гоғлар фақат қозоқ халқининг келажиги учун эмас, балки бутун башариётнинг ҳаёти ва маънавий эҳтиёжи учун муносиб йўл-йўриқдир. Шу боис унинг адабий мероси ҳақон сўз санъатининг асл дурдоналари, инсоният фақаткури хазинасига айланган. Унинг қўшқ бўлиб янраган ажойиб шеърлари, ҳикмат бўлиб дилларга синган насрий асарлари дунёнинг кўплаб тилларига таржима қилинаётганининг сабаби ҳам шунда.

Абдулла РУСТАМОВ,
абайшунос.

Бир дарёдан сув ичган икки халқ маданияти, урф-одати ва адабиёти муштарак

Ўзбекистон Республикаси Вазирлар Маҳкамаси ҳузуридаги Миллатлараро муносабатлар ва хорижий мамлакатлар билан дўстлик алоқалари кўмитасида тожикистонлик ижодкор-зиёлилар билан ўтказилган учрашува бу алоҳида таъкидланди.

Тадбирда юртимиз олимлари, шоир ва ёзувчилари, шунингдек, кўшми мамлакатдан ташриф буюрган Тоҷикистон халқ ёзувчиси Абдухаббоб Абдуғафоров, таниқли ижодкор Карас Сафаров қатнашди.

— Тарихдан Абдурахмон Жомий ва Алишер Навоий ўртасидаги ўзаро дўстлик, устоз-шоғирдлик алоқаларини яхши биламиз, — дейди А. Абдуғафоров. — Асарлар оша ўтиб келган бундай самимий муносабатлар кейинги вақтларда бир оз хира

тортгандек бўлаётган эди. Давлатингиз раҳбари Шавкат Мирзиёевнинг ташаббуси ва жасрати боис дўстлик, қардошлик алоқалари яна жонланди. Бугун икки халқ бир-бирига интилиб, яратилган шарт-шароитлардан шодланиб, гурурланиб яшамоқда. Ўзгаришлар ўртасидаги ҳамкорлик янги босқичга кўтарилди. Биз ютуқ ва камчиликларимизни биргаликда муҳокама қилмоқдамиз, истиқболдаги йўлимизни баҳамжиҳат белгилаб оляптимиз. Мазкур тадбир ҳам бу борадаги ишларнинг амалий тасдиқидир.

Учрашув доирасида "Жаҳон адабиёти" журналининг тожикистонлик ёзувчи ва адиблар асарлари чоп этилган янги сон тақдими ҳам ўтказилди.

Дилшод КАРИМОВ,
"Халқ сўзи" муҳбири.

АБИТУРИЕНТ — 2018

Очиқлик, ошқоралик ва шаффофлик таъминланди

"Ўзэкспомарказ"да Инха университетига кириш имтиҳонлари бўлиб ўтди.

Имтиҳоннинг адолатлилигини таъминлаш мақсадида барча жараёнлар университетнинг maxsus.live.inha.uz ҳамда "facebook" ижтимоий тармоғидаги расмий саҳифаси орқали жамоатчиликка онлайн режимида намойиш қилиб борилди. Ўзбекистонлик ва шунингдек, қўшма ҳисса билан олинган имтиҳонларида иштирок этиш ҳуқуқини кўлга киритди. Йигит-қизларнинг 883 нафари "Компьютер ва дастурий инжиниринг" йўналиши бўйича ўқини истаган бўлса, 336 нафари "Логистика" йўналиши бўйича таълим олишга хоҳиш билдирди.

— Ҳозирги кунда дунё меҳнат бозорига IT соҳасига талаб юқори бўлгани боис коллежни таъминлаш, шу йўна-

лишда ўқини ихтиёр этдим, — дейди буюрчилик Элмурод Очилов. — Бу борада университетнинг қабул жараёнида махсус тизим орқали абитуриентларнинг барча ҳужжатлари онлайн режимида қабул қилинган биз учун айни муддао бўлди. Мазкур тизим ҳужжатларимизни Тошкентга боришдан тасдиқ этиш имконини берди. Имтиҳон давоминда павильонда ўрнатилган кузатув камералари очиқлик ва ошқоралик, шаффофликни таъминлаб, рақобат муҳитининг соғломлашуви, таълим муассасасига билимли ёшларнинг қабул қилинишига замин яратди.

Таъкидлаш жоизки, 2018/2019 ўқув йилида университетга 420 нафар талаба қабул қилиш режалаштирилган.

Тест синовларининг яқин натижалари жорий йилнинг 6 август куни эълон қилинади.

Муҳаммадjon
АХМADJONOV.

Худудни ижтимоий-иқтисодий жиҳатдан ривожлантириш, муҳим иш ўринлари яратиш, уларни қийнаб келаятган баъзи муаммоларни жойида ижобий ҳал этиш, туризмни ривожлантириш бўйича аниқ саъй-ҳаракатлар бошланди.

Айтиш жоизки, ўтган қисқа фурсатда худуд аҳолиси учун "Ёрдон" тез тиббий ёрдам шохобчаси ва Шоҳимардондаги 64-кишлоқ оилавий поликлиника қошида туну кун ишлайдиган ижтимоий дорихона ташкил этилди. Тиббий хизмат маданияти, патронаж ҳамширалари фаолиятини яхшилаш учун керакли шарт-шароитлар яратилди. Адлия вазирлиги ҳузуридаги Давлат хизматлари агентлиги вилоят бошқармаси томонидан Фарғона тумани давлат хизматлари марказининг Ёрдон ва Шоҳимардон шохобчалари ташкил этилди. Марказ мутахассислари иштирокида сайёр

қабуллар уюштирилиб, "Фуқаролар эмас, ҳужжатлар ҳаракатланади" таъминоти асосида сифатлари ва теъроқ давлат хизматлари кўрсатиляпти. Вилоят ички ишлар, адлия бошқармалари, фуқаролик ҳолати далолатномаларини қайд этиш бўлимлари мутахассислари томонидан фуқаролик паспорти олиш, ниқоҳ қайдномаси, тузилганлик ҳақидаги гувоҳнома олиш каби муҳим ҳужжатларни қайда ҳамда қандай тарзда олиш тўғрисида аҳолига маълумот берилади. Абай номидики тоғ чўққиси ҳамда музлик бор. Республика Абай жамғармаси фаолият кўрсатмоқда. Шоирнинг туғи

муаман, ҳар бир хонадоннинг яшаш шароити, тирикчилик манбаи, фарзандларнинг таълим-тарбияси, иш ўрнига эга эканлиги жиддий ўрганилди. Шу асосда ишга жойлаштириш, ўқув курсларига йўналтириш, тadbиркорлик фаолиятига кўмаклашиш бўйича ҳар бир оила кесимида иш олиб бориляпти. Бундай эътибор ва рағбатлардан халқимиз жуда ҳам миннатдор.

"Ёрдон" МФЙ раиси Абдусалом Холматовнинг эътирофи айтишча, айни пайтда худуддаги 565 та хонадонда 2885 нафар аҳоли умргузаронлик қилади. Бугун вилоятдаги барча давлат идора ва ташкилотлари мутахассислари Ёрдонга ташриф буюриб, ҳар бир оилга кириб бораётгани ва муаммоларни жойида ҳал этаётгани каттао кичкиннинг эртанги кунга бўлган ишончини мустаҳкамлаб, яратувчилик, бунёдкорлик ишларига руҳланганликда.

— Аҳоли томоғасидан самарали фойдаланишни йўлга қўйиш мақсадида туман "Томирқа хизмати" МЧЖ томонидан мевали дараклар қўчати, сабзавот экинлари уруғи етказиб берилди, — дейди Фарғона тумани ҳокимининг биринчи ўринбосари Азизбек Рўзматов. — Бундан ташқари, деҳқончилик юмушларидан бўш вақтида аҳоли-

ни иш ҳақи тўланадиган бошқа мавсумий ишларга жалб этиш чоралари ишга жойлаштириш, бундай эътибор ва рағбатлардан халқимиз жуда ҳам миннатдор.

— Аҳоли томоғасидан самарали фойдаланишни йўлга қўйиш мақсадида туман "Томирқа хизмати" МЧЖ томонидан мевали дараклар қўчати, сабзавот экинлари уруғи етказиб берилди, — дейди Фарғона тумани ҳокимининг биринчи ўринбосари Азизбек Рўзматов. — Бундан ташқари, деҳқончилик юмушларидан бўш вақтида аҳоли-

ни иш ҳақи тўланадиган бошқа мавсумий ишларга жалб этиш чоралари ишга жойлаштириш, бундай эътибор ва рағбатлардан халқимиз жуда ҳам миннатдор.

— Аҳоли томоғасидан самарали фойдаланишни йўлга қўйиш мақсадида туман "Томирқа хизмати" МЧЖ томонидан мевали дараклар қўчати, сабзавот экинлари уруғи етказиб берилди, — дейди Фарғона тумани ҳокимининг биринчи ўринбосари Азизбек Рўзматов. — Бундан ташқари, деҳқончилик юмушларидан бўш вақтида аҳоли-

ни иш ҳақи тўланадиган бошқа мавсумий ишларга жалб этиш чоралари ишга жойлаштириш, бундай эътибор ва рағбатлардан халқимиз жуда ҳам миннатдор.

— Аҳоли томоғасидан самарали фойдаланишни йўлга қўйиш мақсадида туман "Томирқа хизмати" МЧЖ томонидан мевали дараклар қўчати, сабзавот экинлари уруғи етказиб берилди, — дейди Фарғона тумани ҳокимининг биринчи ўринбосари Азизбек Рўзматов. — Бундан ташқари, деҳқончилик юмушларидан бўш вақтида аҳоли-

ни иш ҳақи тўланадиган бошқа мавсумий ишларга жалб этиш чоралари ишга жойлаштириш, бундай эътибор ва рағбатлардан халқимиз жуда ҳам миннатдор.

— Аҳоли томоғасидан самарали фойдаланишни йўлга қўйиш мақсадида туман "Томирқа хизмати" МЧЖ томонидан мевали дараклар қўчати, сабзавот экинлари уруғи етказиб берилди, — дейди Фарғона тумани ҳокимининг биринчи ўринбосари Азизбек Рўзматов. — Бундан ташқари, деҳқончилик юмушларидан бўш вақтида аҳоли-

ни иш ҳақи тўланадиган бошқа мавсумий ишларга жалб этиш чоралари ишга жойлаштириш, бундай эътибор ва рағбатлардан халқимиз жуда ҳам миннатдор.

— Аҳоли томоғасидан самарали фойдаланишни йўлга қўйиш мақсадида туман "Томирқа хизмати" МЧЖ томонидан мевали дараклар қўчати, сабзавот экинлари уруғи етказиб берилди, — дейди Фарғона тумани ҳокимининг биринчи ўринбосари Азизбек Рўзматов. — Бундан ташқари, деҳқончилик юмушларидан бўш вақтида аҳоли-

Элёржон ЭҶСОНОВ,
"Халқ сўзи" муҳбири.

12-Марказий Осиё халқаро кўрғазмаси

ТЎҚИМАЧИЛИК УСКУНАЛАРИ ВА ТЕХНОЛОГИЯЛАРИ

2018 йил, 5 — 7 сентябрь

Тошкент ш., «Ўзэкспомарказ» МКК АЖ.

www.caitme.uz

ONLINE РҮЙХАТДАН ҶИНАТ

Дастанбикни икки кун фақат соҳа мутахассислари таклиф этилади!

ПРОФНАСТИЛ

ИШЛАБ ЧИҚАРУВЧИ қуйидаги маҳсулотларни такдим этади:

Гальванизацияланган ва полимер қоппамали ПРОФИЛЛАНГАН ЛИСТ

гофраси баланглиги: **С-18, С-35**

Профнастил учун материал сифатида ролондан кесилган гальванизацияланган ва полимер маҳсулотдан фойдаланилади.

Россия Федерацияси металлургия комбинатларида ишлаб чиқарилган.

ГАЛЬВАНИЗАЦИЯЛАНГАН ПРОФНАСТИЛ

- 0,4 мм. — 38 000 сўм/п.м.
- 0,45 мм. — 42 500 сўм/п.м.
- 0,7 мм. — 65 500 сўм/п.м.

ПОЛИМЕР ҚОППАМАЛИ ПРОФНАСТИЛ

- RAL 3005 0,45 мм. — 48 600 сўм/п.м.
- RAL 6005 0,45 мм. — 48 600 сўм/п.м.
- RAL 3005 0,50 мм. — 54 000 сўм/п.м.
- RAL 6005 0,50 мм. — 54 000 сўм/п.м.

Қўшимча маълумот олиш учун телефонлар: **(+ 99890) 996-96-63, (+ 99899) 871-88-99.**

Халқ сўзи

Народное слово

Бош муҳаррир Ўткир РАҶМАТОВ

2008 йил 15 январда Ўзбекистон Матбуот ва ахборот агентлигида 0001-рақам билан рўйхатга олинган. Нашр индекси — 229. Бувортама Г — 745. 78 621 нусхада босилди, ҳажми — 2 табоқ, Офсет усулида босилган. Қоғоз бичими А—2. Баҳоиси келишилган нарҳда.

Газетимиз ҳақидаги маълумотларни қўлаб олиш учун QR-коднинг телефонингиз орқали сканер қилинг.

ТЕЛЕФОНЛАР:
 Девонхона (0-371) 233-52-55;
 Котибият (0-371) 233-10-28; Ўянолар (0-371) 232-11-15.

Тахририятга келган қўлашлар тақриб қилинмайди ва муаллифга қайтарилмайди.

Газетанинг сўзлаб берилиши учун обунани расмийлаштирган ташкилот жавобгар.

Газета тахририят компьютер марказида терминал ҳамда оператор А. Исмомов томонидан саҳифаланади.

Газетанинг полиграфик жиҳатдан сифати чоп этилишига "Шарқ" нашриёт-матбаа акциядорлик компанияси маъсул. Босмахона телефони: (0-371) 233-11-07.

• МАНЗИЛИМИЗ:
100000,
Тошкент шаҳри,
Матбуотчилар кўчаси, 32-уй.
Навбатчи муҳаррир — У. Файзиёва.
Навбатчи — Б. Ғофуров.
Муҳаббатчи — Ш. Машраббоев.

"Шарқ" нашриёт-матбаа акциядорлик компанияси босмахонаси. Корхона манзили:
"Буюк Турон" кўчаси, 41. ЎзА якуни — 22.50 Топширилди — 23.50 1 2 3 4 5 6